

Postanowienie z dnia 17 lipca 2008 r.

II PZ 15/08

Uiszczenie opłaty od apelacji bezpośrednio w sądzie drugiej instancji nie stanowi podstawy do jej odrzucenia.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Beata Gudowska,
Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 lipca 2008 r. sprawy z powództwa Tomasza D. przeciwko Mirosławowi P. o zapłatę, na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy z dnia 12 lutego 2008 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy postanowieniem z 12 lutego 2008 r. odrzucił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 6 listopada 2007 r., gdyż opłata od apelacji została uiszczona na rachunek Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, zamiast na rachunek Sądu Rejonowego. Podstawę prawną orzeczenia stanowił przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych, stanowiący, że opłatę uiszcza się na rachunek właściwego sądu, którym jest sąd orzekający w pierwszej instancji, to jest sąd, do którego wnosi się apelację (art. 369 § 1 k.p.c.) i który dokonuje wstępnej kontroli apelacji oraz odrzuca apelację nieopłaconą lub opłaconą nienależycie (art. 370 k.p.c.). Apelację, od której uiszczono opłatę na rachunek innego sądu, choćby był to sąd rozpoznający apelację jako sąd odwoławczy, należy traktować jako apelację, która nie została należycie opłacona. Z tych przyczyn Sąd Okręgowy odrzucił apelację powołując nadto w uzasadnieniu orzeczenia art. 130² § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 370 i 373 k.p.c.

W zażaleniu pełnomocnik pozwanego zarzucił, iż orzeczenie oparto na nadmiernie formalnej wykładni przepisów art. 130² § 1 i 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Okręgowy odrzucił apelację na podstawie przepisu niezgodnego z Konstytucją. Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 29 kwietnia 2008 r., SK 11/07, orzekł, że § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych, w części obejmującej słowo „właściwego” jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 78 Konstytucji. Wyrok ten jest odpowiedzią na skargę konstytucyjną mającą u podstaw podobne odrzucenie apelacji jak w sprawie objętej zażaleniem. Obszerne uzasadnienie wyroku Trybunału prowadzi do wniosku, iż nie można nadal poprzestawać na dotychczasowym stanowisku orzecznictwa, że sąd właściwy do wniesienia opłaty od apelacji, to tylko sąd pierwszej instancji, za pośrednictwem którego wnosi się apelację. Przy wnoszeniu do sądu środka odwoławczego podlegającego kontroli międzyinstancyjnej istotne jest to, że została od niego uiszczona opłata w określonej wysokości i w ustawowym terminie. Opłata stanowi dochód budżetu (Skarbu Państwa), stąd *statio fisci* sądu ostatecznie nie ma tu decydującego znaczenia. Określenie „właściwy” sąd nie było precyzyjne, aby przyjąć, że niewłaściwym był sąd rozpoznający apelację, który również sprawdza warunki formalne apelacji (art. 373 k.p.c.). Niedokreśloność przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia zasadnie budziła zastrzeżenia natury konstytucyjnej. Ograniczenie tego pojęcia tylko do sądu, w którym zapadło zaskarżone apelacją orzeczenie, nie ma podstawy ustawowej. Jest nadaniem wyrażeniu „właściwego sądu” w rozporządzeniu znaczenia przez interpretację sądową. W ocenie sprawy Trybunał przyjął, iż brak jest przeszkód, by warunek uiszczenia opłaty uznać za spełniony zarówno wtedy, gdy opłata zostanie uiszczona na rachunek sądu niższej instancji, jak i wtedy, gdy wpłynie na rachunek sądu wyższej instancji.

W zakresie skutków orzeczenia Trybunał wskazał, iż zgodnie z art. 190 ust. 4 Konstytucji stwierdzenie niekonstytucyjności powinno prowadzić do przywrócenia stanu konstytucyjności także w odniesieniu do stanów ukształtowanych w obrocie prawnym przez taki przepis. Temu służy konstytucyjne prawo do „wznowienia postę-

powania”. Orzeczenie Trybunału winno być więc uwzględnione w rozpoznaniu obecnego zażalenia.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na mocy art. 394¹ § 2 i 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

=====